Skolinspektionen

u.remissvar@regeringskansliet.se

Beslut

Datum 2026-11-24
Dnr SI 2026:8656

Yttrande över En ny speciallärarutbildning SOU 2026:50

Regeringskansliets diarienummer: U2026/01497

Skolinspektionens synpunkter

Skolinspektionen har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet *En ny speciallärarutbildning*. Skolinspektionens yttrande omfattar de förslag och bedömningar som myndigheten tar ställning till eller har synpunkter på. Det innebär att myndigheten avstår från att lämna synpunkter på övriga förslag.

7.2.3 En specialisering för tidiga, sammanhållna insatser

Skolinspektionen tillstyrker förslaget.

Som framgår av utredningen har Skolinspektionen i flera sammanhang uppmärksammat på vikten av att stöd ges utifrån en helhetssyn på elevernas utbildning och att rätt stödinsatser sätts in tidigt. Myndigheten har i kvalitetsgranskningar konstaterat att personalen i fritidshemmet i mycket liten utsträckning är delaktiga i utformningen av stödet till eleverna. Vidare har Skolinspektionen i kvalitetsgranskningar konstaterat att det finns behov av kompetenshöjande insatser beträffande stöd till barn i förskolan. Skolinspektionen ser därför positivt på att förslaget innehåller en specialisering mot bland annat fritidshemmet och förskolan.

7.4 Lärarlegitimation och behörighet att undervisa

Skolinspektionen tillstyrker förslaget.

Skolinspektionen anser att det är positivt att det införs ett krav på legitimation för speciallärarexamen. Den föreslagna förändringen innebär också att speciallärare kan anmälas till Lärarnas ansvarsnämnd för prövning av legitimationen.

7.5.2 Följdändringar i förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

8.1 Förstärkt utbud av speciallärarexamens specialisering mot anpassade grundskolan, anpassade gymnasieskolan och specialskolan inom Lärarlyftet

8.2 Komplettering för breddad behörighet under en övergångsperiod

Skolinspektionen tillstyrker förslaget i avsnitt 7.5.2, femte strecksatsen, om att undantagsbestämmelserna i punkterna 18 och 19 i övergångsbestämmelserna i behörighetsförordningen som rör speciallärare och specialpedagoger med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning upphör att gälla efter den 30 juni 2028.

Skolinspektionen tillstyrker förslagen i avsnitt 8.1 och 8.2.

Skolinspektionen delar utredningens bedömning att bristen på behöriga och legitimerade lärare är särskilt påtaglig inom anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan. Myndigheten anser därför att det är positivt att nuvarande undantag för behörighetskravet tas bort. Skolinspektionen delar dock även utredningens bedömning att det finns risk för att det kan uppstå en situation där huvudmän, på grund av detta förslag, saknar faktiska möjligheter att uppfylla lagkraven. Det är därför viktigt att tillgången till behörig personal samtidigt stärks. Enligt Skolinspektionen bedöms de av utredningen föreslagna åtgärderna i avsnitt 8.1 och 8.2 kunna medföra detta. Myndigheten betonar dock, likt vad som anförts i utredningen, att det kan komma att ta tid att öka behörigheten i de aktuella skolformerna. Vidare kan det komma att behövas ytterligare åtgärder för att möta det ökade behovet av behöriga lärare i dessa skolformer.

9.4 Konsekvenser i relation till FN:s konvention om barnets rättigheter och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Skolinspektionen delar utredningens bedömning.

Det konstateras att förslaget innebär att specialisering inte längre kommer att erbjudas mot dövhet eller hörselnedsättning, synnedsättning eller grav språkstörning. Myndigheten delar därmed utredningens bedömning att

förslaget om en ny speciallärarutbildning inte är tillräckligt för barn och elever med dessa funktionsnedsättningar. För dessa barn och elever krävs ytterligare åtgärder, vilket behöver beaktas i den fortsatta beredningen av förslagen.

I ärendets slutliga handläggning har följande personer deltagit: Anna Haraldsson, jurist.

2026-11-24

X Torun Rudin

Torun Rudin
Stabschef
Signerat av: Torun Rudin

2026-11-24

X Marie Israelsson

Marie Israelsson
Föredragande, utredare
Signerat av: Marie Israelsson